

Ազգ

30 Հոկտեմբեր 2015 ՈՒՐԱԹ 40(5392)

Տայերին աջակցող Փոլ Ռայանն ընտրվել է ԱՄՆ Ներկայացուցիչների Պալատի նախագահ

Փոլ Ռայանը ընտրվել է ԱՄՆ Ներկայացուցիչների Պալատի նախագահ՝ փակ գաղտնի փառաքնությանը: 45-ամյա Ռայանը Պալատի ամենաերիտասարդ նախագահն է՝ սկսած 1869 թվականից, հաղորդում է «The Washington Post»-ը: Ինչդեռ հաղորդում է Ամերիկայի հայկական համագումարը, իր կարիերայի ընթացքում Ռայանը միջազգայն է հայերի օգնության, մերառյալ՝ Ցեղասպանության ճանաչումը, Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի անվանազրկումը: 2004թ. Ռայանը ստորագրել էր Բուշին ուղղված նամակը, որով կոչ էին անում ճանաչել Ցեղասպանությունը:

ՀԱՍԱՐԿԱԿԱՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԹԱԿԱՆ ՀԱՐԱԹԱԹԵՐԹ

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Ոչ լուսանցֆային երկու հարց՝ ՈԱԿ համագումարի լուսանցֆին

Վաղը, հոկտեմբերի 31-ին, երեւանում գումարվելու է Ռամկավար Ազատական կուսակցության հերթական 23-րդ (վերակազմավորվելուց հետո 2-րդ) դասգամավորական ժողովը կամ համագումարը: Ժողովի ընթացքում անուսուց կներկայացվեն զեկույցներ վերջին երեք տարվա ընթացքում մեր երկրի ու ժողովրդի առջեւ ծառայած խնդիրների, ֆաղափական, սնտեսական ու սոցիալական վիճակի, դժվարությունների, դրանց նկատմամբ կուսակցության դիրքորոշման վերաբերյալ: Զննարկման առանձին նյութ կդառնան սահմանադրական մոտայուս հանրավեւ, Ցեղասպանության 100-րդ տարելիցի ձեռնարկները, Հայ դասի հետադարձման ներկա հանգրվանի առանձնահատկությունները, սիրիահայությանը դասուհասած դժխեւ կացությունը, կընդունվեն բանաձեւեր ու որոշումներ: Զննարկման ու զննահաման առանձին նյութ կդառնան նաեւ, բնականաբար, ներկուսակցական իրավիճակը, առաջիկա համադեսական ընտրություններին կուսակցության դասրասականության աստիճանը՝ անելիքների ուղղությանը ժողովին մասնակցող 124 դասգամավորների հանձնարարականներով հանդերձ:

Սակայն հագիվ թե համագումարը առիթ ունենա խորամուխ լինելու Հայաստանում ընդհանրադես կուսակցությունների բնականոն զարգացումը խոչընդոտող մի երկու հարցի շուրջան ու դասձանների մնություն մեջ, որոնք ինչդեռ ՌԱԿ-ի, այնդես էլ բազմաթիվ այլ կուսակցությունների համար, գոնե ներկա դասին, դարձել են անլուծելի խնդիրներ:

Դրանցից առաջինը հասարակական կարծիքի եթե ոչ բացասական, ադա գոնե խուսափողական կամ վերադահ վերաբերմունքն է ընդհանրադես կուսակցությունների նկատմամբ, եւ վերջիններիս խողովակով կամ միջոցով մեր երկրում կյանքի ընթացքը բարեփոխելու հարցում բնավ հանողված չլինելը: Նախկինց եկած սովորադողությանը, թե կուսակցությունը միայն դասոնի ու դիրքի հասնելու միջոց է, այժմ, անկախության ողջ այս երջանին, ավելացել է մեկ այլ՝ ոչ դակաս անհեթեթ ակնկալություն, որը արդյունք է կուսակցությունների ախասանքի սեղավորման գործակալությունների հես ւիողելուն:

Երկրորդ կուսակցությունների ֆինանսավորման խնդիրն է: ՀՀ կուսակցությունների մասին օրենքը, որն ընդունվել է գլխավորաբար Կոմունիսական կուսակցության դրսից ֆինանսավորվելու եւ դեկավարվելու վսանգը աչքի առաջ ունենալով, բողրովին գրկում է հայրենական ֆաղական մեր կազմակերողություններին զարգանալու հնարավորությունից, ինչը, հասկանալի է, գնային ներկա դայմաններում (գրասենյակներ, ազասված ախասողներ, սրանադորային միջոցներ եւ այլն) անհեթեթ է առանց նյութական համադասասխան միջոցների: Օրենքը, միես է, ֆինանսավորման ողդես աղբյուր մասնացույց է անում հրասարակություններից գոյանալիք (sic!) եկամուտները, ինչդես նաեւ անդամավճարները (sic!), որոնք, երկուսն էլ, անհեթեթ ու բողրովին ժամանակավերդ են: Նույն օրենքը ցույց է սալիս մի երրորդ ուղի՝ ներքին, սահմանափակ նկիրասվություններ, որոնք աս դարազաներում ինքնակործանման սանող միջոցներ են, որոնք դուռը կայն, աս՛հ կայն եւ բացում բողր սեսակի սվերային գործերի, գործարքների ու գործունեության համար, հասկադես նախընտրական երջաններում:

Այժմ, երբ սահմանադրական բարեփոխումները խոսանում են վարչադեսական-խորհրդարանական դրության եւ բացառադես համամասնական ընտրությունների կիրառումը մեր երկրում, այսինքն կուսակցությունների դերի մեծացումը, առանց համադասասխան օրենքի արմասական փոփոխության՝ անկարելի է լինելու կուսակցական ւիարարությունը մեր երկրում:

ՀԱՐՈՒՄ ԱՎԵՏԵՐՅԱԼՆ

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱԼ

Հայաստանի անկախությունից հետո ունեցել ենք երեք հարնավեւ, հինգ խորհրդարանական, սեղական կառավարման մարմինների բազմաթիվ ընտրություններ: Բարեբախտաբար, թե դժբախտաբար՝ բողր այս դեսական միջոցառումների ժամանակ ես լրագրող էի, ավելին՝ եղել եմ նաեւ խորհրդարանական ընտրություններում ընտրական հանձնաժողովի անդամ, առաջին հանրավեւի՝ անկախության «այոյի» ֆարողիչ, ու այն, ինչ սաելու եմ, բացառադես սեփական փորձառությունն է: Այս բողր ընտրությունների ժամանակ երեք կարգին չեն եղել մեր ընտրացուցակներն այնդես, որ կեղծիքների վերաբերյալ կասկածը բացառելին: Բազմաթիվ այլ օրելիքիվ-սուլելիքիվ թերությունները, անգամ լավ մսածված մեքենայություններն աչք ի սես՝ հանգիս կարելի է դղել, որ երեք առանց որոշակի ընտրակեղծիքների այս համադեսական միջոցառումները չեն անցել: Անգամ Անկախության հանրավեւն, որքան էլ ցավալի ու անդալի հնչի՝ մեծահասակների կողմից դիմադրության եր արժանանում ժամանակին (նրանք միես ասում էին, որ առանց Ռուսաստանի՝ Հայաստանը չի կարող գոյասելել, այդ դասձառով վախ կար անկախացման հանդերձ):

ԱՆԱՐԻՏ ՀՈԿԱՏԵՓՅԱԼ

Նախորդ ւարթը՝ հոկտեմբերի 23-ին «Ազգ»-ում տղարված «Ոչ ՆԱՏՕ-ի, ոչ ՄԻԵԴ-ի արժանադասվությունը հայերս չենք կարող բարձրացնել, իսկ մե՛րը» վերնագրով մեր հրատարակումը վերջին դասինն այլ նյութերի առաջմահերթությամբ զգալի կրձասվել էր, ու վերնագիրը մնացել էր... օղում՝ չղասձառաբանված: Ընթերցողներին մի ներողություն ես՝ մեր առաջին դարթերության կրկնությունը՝ իքել հիեցում:

«Փերինչեւն ընդղեւ Շվեյցարիայի» դասական գործի ՄԻԵԴ վերին դակասի հոկտեմբերի 15-ին հրատարակած 130 էջանց վճինն այն թթմոնն էր, որ միջազգային մամուլին առիթ սվեց դրանից հետո գերաւ սված խնդրից օրեր ւարունակ իր ընթերցողին սարսեսակ հաց մասակարարել՝ թերթի լրագրողներին բառադասարով՝ լավ ւս նյութեր, աղնողղղեղը չխնայած մեկնաբանություններ, եմթաղում եմ, որ թուր եւ աղբերջանցի մեր գործընկերները ֆաղրահամ միջուկ խառնած կլինեն իրենց համար էլ թթու այդ խնդրին, որի սախ-սախ մասուցումն ախորժելի, բայց նաեւ վնասակար աղբեցություն է թողնում:

Շվեյցարական, գերմանական թերթերի վերնագրերը հուեցին, թե խնորը

Սողոմոնյան որոշման համար Սողոմոնի կարիք կա

Եւ անկախության հանրավեւի գործընթացի մասնակիցներն, անուսուց, ընդհանուր ոգեվորությանը գումարել են սրցակներով փեասուփ լվցած «այո» նուումով թերթիկներ՝ տղավորիչ մեծ «այոյի» համար, «այոյի» կողմնակիցներիս լուռ գոհունակությամբ նաեւ: Սա ես առաջին անգամ եմ բարձրաձայնում, գիսեւ ինչ եմ ասում, եւ աս կխնդրեի այս առումով ինձ հայրենա-

սիրության դասեր չսալ Համ էլ՝ սուվե-սի հողբեանությունն էր դեռ ներկա էն ժամանակ՝ սուվեական ընտրություններին անգամ ոչ ոք եթե չգնար, 99,9 կամ մի փչ դակաս տղոս կոմկուսի հաղթանակն աղահողվում էր սրցակներով տուս լցոնված փեաթերթիկներով նաեւ: Զսանհիւզ սարին անցավ, հողբեանությունը **⇒ 4** մնաց:

Տայկական հեռուստեստությունը ներողություն չի խնդրի, միգուցե ՄԻԵԴ-ը դա կանի

թխելուց առաջ կարելի է նաեւ սառնարան դնել, որ վերնագիրը փոնն չլինի, ինչդես իմ կարծիքով, Հայաստանում որոշ ԶԼՍ-եր ւսադեցին «գարդարել» իրենց ռեդորսաժները՝ նույն կարմիրսեւ վերնագրերով, նույն մարդկանց բարձրախոս սրամարդերով: Այդդես էլ հայաստանաբնակ ւսերն անհաղորդ մնացին, թե ՄԻԵԴ վճինն ինչ հակադրեցություն առաջացրեց օրինակ այլ երկրներում: Իհարկե՝ առաջին հերթին Շվեյցարիայում:

Զաղափական գործիչները՝ մասնավորադես Շվեյցարիա- Հայաստան դասգամավորական խումբը դահանջել են Դաեւային խորհրդի՝ կառավարությունից վերջադես դասոնադես ճանաչել Հայոց ցեղասպանությունը: Շվեյցարացի խորհրդարաններն այն երկուղն ունեն, թե իրենց երկրի բնակչության մի մասը կարող է հավասալ, թե այս ոճիրը երեւել սեղի չի ունեցել:

Գերմանական «Դեր թագեսուդիդելի» հեղինակ Յոսթ Մյուլլեր Նոյիոֆը իր մեկնաբանության մեջ ւեսոն է, թե ՄԻԵԴ-ը Հայոց ցեղասպանության ուրացումը անդաիթ թողնելով ւսս հեռու է գնում՝ Ցեղասպանությունն այն

արարը չէ, որ կարծիքի ազասության հես համեմասության մեջ դրվի: swissinfo-ն անդրադառնալով Շվեյցարիայի թերթերի սարաքելեռ մեկնաբանություններին հսակ ձեակերդում է՝ Փերինչեւի վճիրը դառակսել է ւվեյցարական մամուլը: ՏՄՍ ազակողմյան դահողանողական ւվեյցարական ժողովրդական կուսակցությունը ի դեսն արդարադասության նախկին նախարար Զրիսոսֆ Բլոխերի, միես կողմ է արսահայսվել այս օրենքի սահմանափակմանը կամ վերացմանը, հեսեաբար նրա օրակարգում առկա այս հարցը հայելի է գսնում նաեւ մամուլում:

Մեկ այլ հայացք՝ «Դասարանն իրեն է վնասում», գում է «Թազես անցայգերը»՝ մանամասնելով, թե առավել վսանգավոր է, որ վճիրը մժարում է ցեղասպանությունները: Նա, ով ուրանում է Հողրոսթը, ինքնաբերաբար ռասայական ասելության է կոչում, ով Հայոց ցեղասպանությունն է ուրանում, դիսավորություն չունի հարկադարաբար ասելություն սերմանելու, դասարանի վճինն է մեկնաբանում ւվեյցարական լրասում: **⇒ 10**

Մանկավուկա-ցիա

էջ 5

Սայաթ-Նովան միջնադարյան աշուղ-բախաստեղծ է

էջ 6

Մտալո՛ւտ է պատերազմը Կովկասում

էջ 6

Փերինչեւի սինդրոմը

էջ 9

Արտավազ Փելեյանին հանձնվեց Համաշխարհային կինեմատոգրաֆում ունեցած վաս- տակի համար մրցանակը՝ չեխական Յիլլավայի կինոփառատոնում

ՕՐԵՐ- Գոկսեմբերի 27-ի երեկոյան չեխական Յիլլավայի վավերագրական ֆիլմերի 19-րդ միջազգային կինոփառատոնի բացման արարողության շրջանակներում հայ կինոյի մեծ վարդես, կինոռեժիսոր Արտավազ Փելեյանին հանձնվեց Համաշխարհային կինեմատոգրաֆում ունեցած վաստակի համար մրցանակը: Պարգևը հանձնեց փառատոնի սնորհ մարտի Գոկսեմբերյան, ով Արտավազ Փելեյանին բնութագրեց իբրև հայկական կինոյի լեգենդ, ով թեև թվով փչ է ոչ երկար ֆիլմեր է նկարահանել, սակայն նա համարվում է ղոնտեռնի ֆիլմի վարդես և ամենաոգեցնչող կինոռեժիսորներից մեկը: Նա վկայակոչեց Փարաջանովին, ով ասել է. «Փելեյանը կինեմատոգրաֆի փչ թվով հանձնարներից մեկն է»: Արտավազ Փելեյանն ստանալով ղոնտեռնյա արձանիկը, նեց, որ իր համար մեծ ղոնտեռն է այդ մրցանակը ստանալ եւ շնորհակալություն հայտնեց Յիլլավայի կինոփառատոնին: Փառատոնի ղնթացումը սեղի ունեցավ նաեւ վարդեսի ֆիլմերի հեւհայաց ցուցադրությունից ղոնտեռն նաեւ վարդեսության ղաս ուսանողության համար:

Նեւեմ, որ Պրահայում Արտավազ Փելեյանն արդեն անցկացրել է վարդեսության ղաս Չեխիայի կասարողական արվեստների ակադեմիայի կինոյի եւ հեւուստեստության ֆակուլտետի ուսանողների համար, իսկ «Պոնտեռն» կինոթատրոնում իր ֆիլմերի հեւհայաց ցուցադրությունից հեւո մինչեւ կեւոգիտեւ ղասասխանել է հանդիսականների հարցերին: Վարդեսը Չեխիայում է ղսնվում Կասարողական արվեստների ակադեմիայի հրավերով:

Պրահայում Արտավազ Փելեյանն իր իկնոջ հեւ այցելել է նաեւ վերջերս հայ համայնքին փոխանցված Սուրբ Գոգի եկեղեցի, ուր նրանց հյուրընկալել է Չեխիայի, Սլովակիայի եւ Գոնգարիայի հոգեւոր հոկիվ Բարսեղ վարդաղես Փիլավչյանը:

Այնուհեւեւ ղարոն Փելեյանը եւ իր ուղեկիցները այցելել են Գայասանի ղեսղանություն, ուր նրանց ղնդունել է Չեխիայում եւ Սլովակիայում ԳԳ ղեսղան Տիգրան Սեյրանյանը:

Ն.Ա. Պրահա

Բակո Սահակյանը Նիկոլայ Հովհաննիսյանին պատգեւատրել է «Երախտագիտություն» մեղալով

ԼԴԳ Նախագահ Բակո Սահակյանը հոկտեմբերի 28-ին ստրագրել է հրամանագիր, համաձայն որի՝ Լեւոնային Ղարաբաղի Գանրաղեսության մասուցած ծառայությունների համար եւ ծննդյան 85-ամյակի կաղակցությամբ ղասնական ղիսությունների ղոկսոր, ղրոնքեւոր, Գայասանի ղիսությունների ազգային ակադեմիայի ղոթակից անղամ, ղիսության վասակավոր

գործիչ Նիկոլայ Հովհաննիսյանը ղարգեւասրվել է «Երախտագիտություն» մեղալով:

Չեւոնրեւ շնորհավորում եմ մեւ բազմահմուտ աեխասակից, բարձրակարգ ղասնաբան եւ հասարակական-ղեսակական բազմափորձ գործիչ ղրոնք. Նիկոլայ Հովհաննիսյանին ԼԴԳ նախագահի մեղալով ղարգեւասրվելու եւ ծննդյան 85-ամյակի առթիվ, մաղթելով ֆաջառողջություն եւ բեղմնավոր կյանքի երկար սարիներ:

Արա Գեւորգյան. «Remember» եւ «Կանո ու կլինեն» սեսաիոլովակներում ամբողջ աեխարիը երգում է Գայոց ցեղասղանության մասին»

Օրերս սեղի ունեցավ ԳԳ վասակավոր արիս Արա Գեւորգյանի եւ New arena production ղ համաեղ ղանեւրով սեղեծված «Սեւ աղիլ» նախագծի առաջին «Remember» եւ «Կանո ու կլինեն» սեսաիոլովակների ղրեմիերան:

Տեղասղանության 100-րդ սարելիցին նվիրված երգի անգլերեն սեւսի հեղինակն է ամերիկացի երգիչ Դանիել Դեւերը, իսկ հայերենիը՝ Լեւոն Բլբուլյանը: Երկու սեսաիոլովակների ղեծիսորը Վահան Սեթոյանն է:

Երգի հայերեն սեսաիոլովակում ուղես ղիրիժոր հանղես է գալիս Գայասանի ազգային ֆիլիարմոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ ղխավոր ղիրիժոր Էղոարոթ Թոփչյանը, իսկ անգլերեն սարբերակում՝ Գայասանի ազգային ակադեմիական երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար եւ ղխավոր ղիրիժոր Գովհաննես Չեփոյանը:

Մաեսոն Գովհաննես Չեփոյանը նախաձեւոնությունը հաջողված է համարում. «Առաջին անգամ, երբ լսեցի սեղեծագործությունը, ինձ աոս ղուր եկավ: Արա Գեւորգյանը շնորհով սղա է: Երբ լսեցի՝ ասացի, որ չի ղսնվի մեկը, որը չհավանի այս երաժեսությունը: Ընթացրը աս հաիում անցավ: Սա մասչելի երաժեսություն է ղուր ազգերի համար»:

«Ազգի» հեւ գույցում Արա Գեւորգյանը նեց, որ իր համար աոս կարեւոր է մաեսոն Գովհաննես Չեփոյանի կարծիքը երգի մասին, իսկ նա սվել էր իր հավանությունը, որից հեւո էլ ուոեւել է սեսաիոլովակ նկարահանել. «Մասնակցում եմ աեխարիի սարբեր երկրների երգչախմբեր, ուոնց մի մասը մասնակցում էին նաեւ «Իմ Գայասան» փառատոնին: Նկարահանումները սեղի ունեցան ինչղես Գայասանում, այնղես էլ աեխարիի սարբեր երկրներում՝ Չիլիում, Բուենոս Այրեսում, Սոնեալում, Փարիզում, Մոսկվայում, Թբիլիսիում եւ այլուր: Վերուեյալ վայրերի երգչախմբերը նկարահանվեցին իրենց բնակա-

վայրերում, եւ այդ սեսագրությունները ներաւեցին սեսաիոլովակում, սազվեց, որ «Remember» եւ «Կանո ու կլինեն» սեսաիոլովակներում ամբողջ աեխարիը երգում է Գայոց ցեղասղանության մասին»:

Ա. Գեւորգյանն ավելացրեց, որ սեսաիոլովակի վրա համարյա գումար չի ծախսվել, ղուր մասնակիցները սիրահոծար եւ միացել աեխասանին, ուն էլ ցույց է սալիս, որ եթե միասնական ղառնան, լավ արղուների կարող եմ հասնել:

Գարցին, ղե ինչղես կոնահասի Տեղասղանության 100-րդ սարելիցին նվիրված միջոցառումների աարը, Ա. Գեւորգյանը ղասասխանեց. «Ոչ բավարար, ֆանի որ կարծես ղե ցեղասղանությունը մեմ հիոում եմ միայն աղիլի 24-ին՝ ղուր միջոցառումները սեղի եւ ունեւում այդ օրերին», եւ ավելացրեց. «Աեխարիի հեւ ղես է խոսել իրենց լեզվով, ամեն օր: Մաակույթը ամենահղոր միջոցն է աեխարիով մեկ սարածելու եւ հանրայնացնելու ֆո ցավը, ինչղես նաեւ ձանաչում ղահանղելու: Իսկ մեմ այղղես էլ այդ հղոր գործիքը ղիոս չօզսագործեցին»:

ՄԱԵՆԱ ՆՈՒՄԵՐՅԱՆ

ՏՈՒՆԻ ԼԵԱՏՈՍ

Ահա՛ եւ աղահով Գայասանը

Միջազգային Gallup կազմակերղությունը աբաբվա սկզբին հրաղարակեց իր՝ «Համաեխարիային իրավում եւ կարգ-2015» ղեկույցը, ուրեղ ներկայացրել է աեխարիի ամենաաղահով եւ անաղահով երկրների ցանկը: Գարցում անցկացվել է 141 երկրներում եւ ներաւել 142 հազար մարղու: Մարղիկ ղասասխանել եւ մեկ հարցի՝ «Աղահով եւ աղոյո՛ ձեզ գոում երկրյան միայնակ ղեսնելիս»: Ըս այղո, Գայասանը ձանաչվել է աեխարիում 9-րդ երկիրը, ուրեղ մարղիկ իրենց աղահով եւ գոում՝ երկրյան միայնակ ղեսնելիս, ղնդ ուում, ղարզ չէ, ղե սա այղղես է, ուրվհեւեւ մեւ երկրում երկրյան ղեսամներն իրո՛ւ աղահով եւ, ղե՛ ֆանի որ մեւ երկրում միայնակները աոս եւ: Այնուամենայնիվ, ուրախալի է, որ իեխող Գանրաղեսական կուսակղությունը, փաստրեն, կասարեց իր վերջին նախընտրական կարգախոսը, այն է՝ «Դեղի աղահով Գայասան»: Ահա՛ եւ այն:

Աեխարիի ամենաաղահով երկիր է ձանաչվել Սինգաղուրը, իսկ երկրորդ սեղում է՝ ...Հոնկոնգը: Գենց այսեղ, սակայն, Gallup-ի ղեկույցից բրիսանացի ղիսականների հայնագործության հոս է գալիս, ֆանի որ Հոնկոնգ ղեսություն, եթե կա էլ, աղա ղերես միայն բրիսանացի ղիսանա-

կանների համար: Բան այն է, որ նախկինում Բրիսանիային եմբարկվող Հոնկոնգ ֆաղաֆղեսությունն այսօր ղարգաղես չինական ֆաղաֆ է: Գեսեաբար չի կարող լինել աեխարիի ամենաաղահով երկրորդ երկիրը:

Ինչն էլ նեանակում է, որ Գայասանն աեխարիի 8-րդ աղահով երկիրն է, ուն ղս ղեկույցի ձանաչվել է Տաղիկսանն, ի ղեղ:

Անաղահովների եոյակն էլ հեւեյալն է՝ Վեւեսուելա, Գաբոն, Կոնգո:

Կրակել են ԵԱԿ դիսորղների վրա

Անցնող աբաբ ԼԴ-ի եւ Աղբեղանի հակամարս գորբերի ւիման գծում ԵԱԿ-ն կասարեց հեթական դիսարկումը: Ինչղես միոս, այն սեղի ունեցավ ինչղես հայկական, այնղես էլ աղբեղանական կողմերում: Աղբեղանական կողմում դիսարկում անցկացնող ԵԱԿ դիսորղների բախսը բերել է, ֆանի որ ԼԴ-ի սարածումն դիսարկում անցկացնողների վրա հակառակ կողմից կրակ եւ բացել:

Բայց սա կարեւորը չէ:

Աղա ԵԱԿ Սինակի խմբի համանախագահներին իր նսավայրում ղնղումած Իլիամ Ալիեղ հայնել է, որ ւիման գծում հրաղարի ղեծիմի ղարբերական խախտումների ողջ ղասասխանասվությունը ղնկած է Գայասանի վրա:

Պասրասեղ՝ ՆՈՒՄԵՐՅԱՆ

Բեռլինում 29-ամյա հայի եւ ծեծել՝ «Ես ղարձիր երկիրը, այ ղու Kanake»

Ըս «Բեռլինը մորգեմփոս» ղերթի հոկտեմբերի 25-ի հաղորդման, որ ղում է անում ղա գործակալությունը, ուրբաբ՝ հոկտեմբերի 23-ի ղիտերը Բեռլինի S- Bahn-ի (երկաթուղու ֆաղաներն իրար կաղող արազընթաց փոխաղարամիջոց) Զոյփեմիկ կայարանի մեւակայում ղասիսական արսահայտություններով վիրավորել, այնուհեւ մարմնական վնասված ղասնաւելով ծեծի եւ եմբարկել 29-ամյա հայ մի երիսասարղի: Ոսիկանություն սվալների համաձայն, մի մեծ խմբից անղասելի առանձնացել եւ երկու հոգի եւ բռնություն կիրաւել հայի նկասմամբ: Սկզբում հարվածել եւ, հեւո աղաղների սակաւել, այնուհեւ ւեւո եղրեւել, երիսասարղը կարողացել է ղաւոսղանվել, այնուհեւ փախել է՝ ղաւելելով ղեւեւ բաց վաձառարահներից մեկում: Այնեղից հաղազանղել եւ ոսիկանությանը: Նախաբաղուկի, ղլխի, ձեւերի ւրզանում սաղած վեւերը ղարմանվել եւ բօիւկների միջամտությամբ: Գանցագործները փախուսի եւ ղիմել: Գեսաւնություն է սկսված:

Երեկ մեւ հեւախոսային հարցման ի ղասասխան Բեռլինի ոսիկանության մամուկի ղասասխանասում, չնեւելով հարձակման եմբարկված հայի անում ազգանումը, սեղեկացրեց, ղե նա երկաղաղաղություն ունի՝ ԳԴԳ եւ ԳԳ ֆաղաղացի է: Մեւ մսահոգությանն ի ղասասխան մեկնաբանեց, ղե հարձակումը հայ-թուրական ֆաղաղական հեմֆ չունի, ղս երեւույթին 29-ամյա հայի սեւ մազերով, մուգ մաւկով լինելը աղակողմյան կողմնորոում ունեցող խմբի հայացից չի վրիղել, եւ նրանցից երկուսը նեւել եւ՝ «Ես ղարձիր երկիրը, այ ղու

Kanake (այս վիրավորական բաղը, ավելի ւոս հայիղոսմը գեւմանաղները գործածել եւ գործածում եւ հարավարեւելաեւրողական երկրներից եկած գասթարբայթերին՝ աեխասանային ներգաղղալներին ղիմելիս: Այսօր հասկաղես կիրաւում եւ արաբների, ղուրբերի, ֆրղերի, ղարսիկների ղարազայում- Ան. Գ.): Մեւ այն հարցին, ղե հաղորղակցություն կայացել է հայի եւ խմբից անղասված երկու ֆաղաղաղների միջեւ, ոսիկանության մամուկի ղասասխանասում սաղ, ղե սեղակ չէ, բայց եմբարղում է, որ հայը հասկացել է իրեն ուղղված վիրավորանը: Մեւ մյուս հարցերը ղասասխան չունեցան, ոսիկանության աեխասակիցն ղնղոգեց՝ իր իրավասությունից ղուրս է:

ՄԱԵՆԱ ՆՈՒՄԵՐՅԱՆ
Գեւորգյան

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱԼ

Տեսակետը, որ ղեկավարող բյուջեի մեջ փոփոխություններ կատարվեն...

սաղես ոչ նույնականացված լինելը, որի դեպքում անգամ մասնավորապես...

Բյուջեի 18 տոկոսը վճարել են առաջին 10 խոցերը

785 մլրդ 595 մլրդ դրամ ղեկավարող բյուջեի եկամուտներից...

9-րդ տեղում Բարսեղ Բեգլարյանին ղապակառուցող, վառարարական...

Տասնյակից դուրս՝ համես վճարումներով օլիգարխներն են առաջընթաց գրանցածներ

Ինչպես երևաց, Գազիկ Ծառուկյանին ղապակառուցող ընկերությունները...

Խոցեր գործարարներից ոչ բոլորն են խոցեր հարկ վճարողներ

Տասնյակից դուրս համես վճարումներով օլիգարխներն են առաջընթաց գրանցածներ

Այսօրվա, այս արված ինչ ամիսներին Հայաստանի Հանրապետության ղեկավարող...

«Գազարու Արմենիան» է (նախկին «Հայառուսագառու»)՝ մոտ 31 մլրդ դրամ վճարած...

դրամով է այլն: Դատելով այս՝ ավելի քան համես հարկային վճարումների ցուցանիշներից...

Երջանառության հարկի դրսույթը գործող 57 հազար փոփոխությունները բյուջեի ընդամենը 1 տոկոսն են վճարում

Այսօր, ամենամեծ մուսերը ստացվել են ավելացված արժեքի հարկից (ԱԱՀ)՝ 313 մլրդ 420 մլրդ դրամ...

Խոցեր հարկատուների ցանկում երրորդ «Որոտանի հիդրոէլեկտրակայանների համալիր» ընկերությունն է՝ 16,7 մլրդ դրամ...

Առաջին երեք հարյուրակից բացակայում է անցյալ տարի 13-րդ տեղում գտնվող Գուրգեն Արսենյանին ղապակառուցող «Արսոյլը»:

Այսինքն խոցեր ընկերությունները մասին: փոփոխությունները վճարած հարկերի մասին: Խոսքը նախատեսված էր Երջանառության հարկի դրսույթը գործող կազմակերպություններին կամ անհատ ձեռնարկատերերին է վերաբերում:

Չորրորդ տեղում Հայաստանի հեռահաղորդակցության ոլորտի առաջատար «ՂՏԵԼԿոմ» («Վիվակոմ-ՄՍՍ») ընկերությունն է՝ 13 մլրդ 738 մլրդ դրամ վճարած...

Ի դեպ, «Օմիա Բաթի» մեկ հորիզոնականով վեր է գտնվում Վալերի Մեջլումյանին ղապակառուցող «Թեդու» համադրույնաբերական ձեռնարկությունը՝ 3,6 մլրդ դրամ վճարած...

Հասկանալի է, նախորդ արված մուսը ժամանակահատվածի համեմատ, Երջանառության հարկի դրսույթը գործողների՝ հիմնականում առևտրականների վճարած հարկերը նվազել են 31,6 տոկոսով:

Վերջին ամիսներին բողոքների կիզակետում հայտնված «Հայաստանի էլեկտրակայանները» 13 մլրդ 730 մլրդ դրամով 5-րդ տեղում է: Աժ ղապակառուցող Սամվել Ալեքսանյանին ղապակառուցող «Ալեքս Գրիգ» ընկերությունը վճարել է 11 մլրդ 949 մլրդ դրամ...

Սա խոցեր հարկատուների ցանկին խիստ համառոտ անդրադարձն է Իհարկե, մեկ հրապարակմամբ անհնար է անդրադարձնալ այս ցանկի բոլոր առանձնահատկություններին...

Հայաստանը 35-րդն է բիզնես վարելու հեջուռությամբ՝ 189 երկրների մեջ

Համաշխարհային բանկի երեսնյան գրասենյակի տեղեկատվության համաձայն, Հայաստանը բարելավել է իր դիրքերը ԴԲ Doing Business 2016-ի (Գործարարություն 2015) բիզնես վարման դյուրինության վարկանշային սանդղակում:

Հայաստանում մեկ արված ընթացքում երեք ուղղությամբ իրականացված բարեփոխումներից առաջինը շահարկման բույսվորությունների գործընթացի հեշացումն է:

Երկրորդ բարեփոխումներն են սահմանային առևտրի ուղղությամբ: Եվրասիական ճեշակային միությանն անդամակցելու արդյունքում Հայաստանը կրճատել է Ռուսաստանի Դաշնության հեշ արտադրության ու սահմանային ընթացակարգերի ժամանակն ու ծախսերը:

Երրորդ բարեփոխումներն են ղայնանագրերի կիրարկման ուղղությամբ: Նոր օրենքի համաձայն, որով գործով դատավորների նշանակումը կատարվում է ղապակառուցողության սկզբունքով ու անբողոքյալ ավսոնաճացված համակարգի միջոցով, դյուրացվել է ղայնանագրերի կիրարկման հարցը Հայաստանի բոլոր դատարաններում:

Համաշխարհային բանկի երեսնյան գրասենյակը նաեւ մի քանի հեշաբերական ցուցանիշներ է հրապարակել, որոնք առնչվում են որոշ գործընթացների առումով Հայաստանի արդյունքներին: Այստեղ՝ բիզնես սկեյլում առումով աշխարհում լավագույն երկրների արված են 189 երկրների մեջ 5-րդը: Այս ցուցանիշով համարելի են Դանիայի հեշ, որտեղ, ինչպես մեկ մոտ, բիզնես սկեյլում համար գործարարից ղապակառուցող է 3 օր: Ավելացնենք, որ դրա առաջին քայլը՝ ձեռնարկություն գրացնելը կարող է կատարվել էլեկտրոնային եղանակով 15-20 րոպեում:

Սեփականության գրանցման ճեշակային Հայաստանը 14-րդ հորիզոնականում է: Աշխարհում սեփականության գրանցման համար ղապակառուցող միջին ժամկետը 48 օրն է, իսկ մեկ մոտ՝ 7 օրը: Միաժամանակ, մի արված այլ ցուցանիշներ, մասնավորապես, էնթրապրենալարարման աղաղակման (տեղը՝ 99) եւ բիզնեսի փակման (տեղը՝ 71) ճեշակային մեք երկիրը բարելավման կարի ունի: Օրինակ, էնթրապրենալարարման աղաղակման ցուցանիշով, Հայաստանում միջինում ղապակառուցող է 180 օր մոտ միացման համար, երբ Եվրոպայի եւ կեշտոնական Ասիայի երկրներում միջին ցուցանիշը 119 օր է:

ԵՏՍ եւ ԱՊՀ երկրների արված Հայաստանը լավագույն արդյունքն ունի: ԵՏՍ երկրներից Դազախստանը 41-րդ տեղում է, Բելառուսը՝ 44-րդ, Ռուսաստանը՝ 51-րդ, Դոզստանը՝ 67-րդ: ԱՊՀ երկրներից Մոլդովան 52-րդ տեղում է, Ադրբեջանը՝ 63-րդում, Ուկրաինան՝ 83-րդում, Ուզբեկստանը՝ 87-րդում, Տաջիկստանը՝ 132-րդում: Նախկին խՍՀՄ երկրներից, բիզնես վարման հեշուռությամբ, միայն Վրաստանն է Հայաստանից ավելի բարձր՝ 24-րդ տեղը:

ՀՈՎԻԿ ԱՅՅԱՆ

Մանիպուլյացիա

Ասվածաճշուն ասվում է. «...այլ թող ձեր «այոն» այո լինի եւ «ոչը»՝ ոչ, եւ սրանից ավելին չարից է»: Բայց Ասվածաճշունը Սահմանադրություն չէ, գոնե այն դասճառով, որ Ասվածաճշունը փոփոխման ենթակա չէ ոչ մի հանրավելով, անգամ եթե այդ հանրավելին մասնակցեն աշխարհասփյուռ հրեաները եւ այն կազմակերպի հրեական լոբբին (չնայած վերջինիս մասնակցությունը հնարավոր է դարձնում ամեն բան): Բայց այս ամենը այնքան էլ կարեւոր չէ, կարեւորն այն է, որ մեզ համար հասկանալի լինի, թե սահմանադրական փոփոխություններին «այո» ասելով ո՞ւմ հետեւից ենք գնում, իսկ «ոչ» ասելով՝ ո՞ր ենք հասնելու:

Ըստ հնարավոր է՝ հասնենք նոր Հայաստան, կամ լուրավոր Հայաստան, բայց ոչ երբեք բարգավաճ կամ աղափոխ Հայաստան: Ինչ-որ տեղ, իհարկե կհասնենք. այն կկոչվի ինչ-որ Հայաստան, հետո այդ Հայաստանում տեղի կունենան նախագահական ընտրություններ, կհաղթի Հանրապետական կուսակցության ինչ-որ ներկայացուցիչ, Սերժ Սարգսյանը կմնա ՀՀԿ-ի նախագահ եւ ըստ էության կդառնա նախագահի նախագահ: Այսինքն՝ Սերժ Սարգսյանը ՀՀԿ-ի նախագահ, կմնա ամեն դարաշրջանում, եւ իրադրությունների բոլորովին այլ ընթացի ժամանակ, ինչ-որ տեղ հասած ինչ-որ Հայաստանում տեղի կունենան խորհրդարանական ընտրություններ, դրանցում իհարկե կհաղթի Հանրապետականը, եւ Սերժ Սարգսյանը կդառնա խորհրդարանական մեծամասնության նախագահ: Հետեւաբար ճիշտ են նրանք, ովքեր ղեկավարում են, թե նրանք, ովքեր կողմ են սահմանադրական փոփոխություններին, կողմ են Սերժ Սարգսյանի իշխանության հարատևությանը, բայց ճիշտ են նաեւ նրանք, ովքեր ղեկավարում են, թե բոլորն, ովքեր դեմ են սահմանադրական փոփոխություններին, նույնպես են Սերժ Սարգսյանի իշխանության հարատևությանը: Առհասարակ կա մի ճշմարտություն եւ այն իշխանության հարատևությունը դադարեցնելու՝ օրվա իշխանության ցանկությունն է: Անգամ Բարձր Օրբանան ցանկանում է, որ իրենից հետո Սոխակն ունենա եւ հետեւաբար մեր բոլորի սները շարունակվի ղեկավարվել Դեմոկրատական կուսակցությունից, իսկ Բարձր Օրբանան, սիկնայի եւ դարձնայի, աշխարհի ամենաժողովրդավարական երկրի նախագահն է:

Այնպես որ ղեկավարների 6-ին ընդառաջ, երբ մենք մեք ենք գնում ընտրական տեղամասեր եւ մի շատ կարեւոր հարցի դասախոս-

մենք, շատ կարեւոր է մտածել մեկ այլ, բայց ոչ լուրավոր կարեւոր հարցի շուրջ. ինչո՞ւ մեք է Հանրապետական կուսակցությունը մեր երկրում միշտ հաղթի, այո՝ հենց հաղթի, ոչ թե խփի, որքան ուզում է, ինչպես շատ թյուրիմացաբար կարծում են շատերը: Պատճառը շատ պարզ է. նախագահը Հանրապետական է եւ նա վարչապետ է նշանակելի ում, ճիշտ է՝ որեւէ հանրապետականի, վերջինս նախարարներ մեք է նշանակելի ում կուսակցությունից, ճիշտ է՝ Հանրապետականից: Նախարարներն իրենց գերատեսչություններում աշխատանքի մեք է ընդունում իհարկե հանրապետականների, վերջիններս իրենց գոնե սնեցիների եւ մեք ենք մեք մեք կարողանում ի՞նչ մեք է անեն, ճիշտ է՝ համարյա ՀՀԿ-ի ցարեքը, իսկ որդես փոխհատուցում ի՞նչ մեք է առաջարկեն, ճիշտ է՝ նվազագույնը դրոշմի սնուցի դառնում: Նա էլ իր դրոշմի ուսուցիչների հետ ի՞նչ մեք է անի, ճիշտ է՝ խոսի Նոյեմբի գաղափարախոսության մասին, որից քանի՞ ուսուցիչ մեք է ազդվի, ճիշտ է՝ բոլորը: Իսկ ովքեր են կրթում մեր երեխաներին, ճիշտ է՝ ուսուցիչները: Այդ մեր երեխաներից շատերը որեւէ են գնում, սիկնայ է՝ բռնի, ճիշտ է՝ ուսխորհուրդ, որտեղ նախագահները ու կուսակցությունից են, ճիշտ է՝ Հանրապետականից: Այդ տեղի են ունենում ընտրություններ, ենթադրենք ինչ-որ գյուղի գյուղապետի, որին ովքեր են մասնակցում, ճիշտ է՝ գյուղում մնացածները, իսկ ովքեր են գյուղում մնում, ճիշտ է, ովքեր ունեն աղբյուր միջոցներ եւ փող աշխատելու այլիներ, իսկ

մնան այլիներ ունենալու համար ի՞նչ է մեք է, ճիշտ է՝ Հանրապետականի կուսակցական տոմ: Արդյունքում ո՞վ է հաղթում ինչ-որ գյուղի գյուղապետի ընտրություններում, ճիշտ է՝ հանրապետականը: Իսկ ո՞ր կուսակցությունից են մարդկաները, այս հարցին դասախոսելու համար առաջարկում են հիշել, թե նրանց նշանակող վարչապետը ո՞ր կուսակցությունից է: Հետո տեղի են ունենում խորհրդարանական ընտրություններ, ու այսօր մարդիկ ում մեք է ընտրեն, ճիշտ է՝ Հանրապետականին, որն էլ ի՞նչ մեք է դառնա, ճիշտ է՝ խորհրդարանական մեծամասնություն, որի կազմից էլ նախագահն ի՞նչ է նշանակում, ճիշտ է՝ վարչապետ եւ կառավարություն:

Հասանք: Հիմա նորից քանի՞ հարց, ինչո՞ւ մեք է Հանրապետական կուսակցությունը մեր երկրում միշտ հաղթի: Պատասխանի այլ տարբերակներ էլ կան եւ դրանց առաջացումը մեք ենք յուրաքանչյուրի մեք ավելի կարեւոր է, քան ղեկավարների 6-ի մեր դասախոսը: Հակառակ դարաշրջանում մեք ենք հանրապետականները եւ սանում են Հանրապետական Հայաստան: Բայց սա մարդկային դասություն է, որի վրա Աստու շունքը չկա:

Իսկ Ասվածաճշուն ասվում է՝ «...այլ թող ձեր «այոն» այո լինի եւ «ոչը»՝ ոչ, եւ սրանից ավելին չարից է»:

Այն ինչը կարգացի «սրանից ավելին» է, իսկ «չարից» խուսափելու համար մեք է ղեկավարների վեցին գնալ եւ դասախոսել այո՞, թե՞ ոչ:

Ինչպե՞ս գլխավորել Forbes-ի ցուցակը

Երբ երեւանում գրվում էր այս հոդվածը, անձրեւ էր գալիս: Եւ շատ կարեւոր է այս հոդվածը կարդալիս իմանալ, որ երբ այն գրվում էր, երեւանում անձրեւ էր գալիս:

Ինչպես ստան եմ՝ «ձերը հաշվելու» իսկական ժամանակն է, չնայած, ոմանց համար անձրեւը ոչ այնքան սառը հաշվարկների, որքան սառեցնողների ժամանակն է, ասեմք՝ թեյի սեղանի շուրջը: Բայց, ռոմանտիկայով տուն չեն դառնում, ուրեմն հաշվենք: Օրինակ՝ ZARA հագուստի խանութների ցանցի սեփականատեր խոստանալի սինյոր Ամանտին Օրսեգայի փողերը: Սանավանդ որ հաշվարկներից ամենահաճելին այն է, երբ հաշվարկը փողն է, թեկուզ՝ ուրիշ: Այս մարդը, բոլորովին վերջերս ճանաչվեց Forbes-ի առցանց վարկանիշով աշխարհի ամենահարուստ մարդը, իր հետեւում թողնելով Microsoft-ի հիմնադիր Բիլ Գեյթսին (երկրորդ տեղ) եւ հանրահայտ Ուոլթեր Բաթերֆիլդը (երրորդ տեղ): Իմ կարծիքով այս նորությունն ուղղակի հրաշալի է երկու դասճառով: Նախ, սա նշանակում է, որ հայաստանյան տնտեսականներում հագուստ վաճառողները իրական հնարավորություն ունեն երբեք գլխավորելու Forbes-ի ցուցակը, թեկուզ, ըստ առցանց վարկանիշի, միայն սվայլ կարճատեղի դասին, ինչը նշանակում է, որ այս մարդիկ էլ ավելի սխառան կսկսեն աշխատել, իսկ սխառան աշխատանքը միշտ լավ է, սխառան աշխատողը՝ առավել եւս:

Երկրորդը, սա նշանակում է, որ նավթն ամենեւին էլ աշխարհի ամենահարուստը չի դարձնում այն ունեցողին, ինչն էլ կրկին լավ է առաջին հերթին հայաստանցիների համար, քանի որ մեք ենք ամենաօլիգարխներն անգամ նավթ չունեն: Այս համատեքստում եթե հիշենք, որ հագուստն այն է, ինչը ծածկում է մարմինը՝ բացահայտելով հոգին, մեք մնում է միայն ուրախանալ սինյոր Օրսեգայի հաջողությամբ եւ օրհնել նրա հարսությունը, քանի որ մարդը իրականում զբաղված է մեր հոգիների բացահայտմամբ, ինչը հասկալի մեր սառը ժամանակներում խիստ կարեւոր է համարող կային առումով:

Ճիշտ է, մենք գիտենք, որ սինյոր Օրսեգայի նախկին կինը, ումից ZARA-ի հիմնադիրը վերջերս է բաժանվել, անդադար հայտարարում է, թե առանց իր անմիջական օգնության եւ խորհուրդների իր ամուսինը երբեք էր կարող բարձունքների հասնել եւ կամ հարսանալ, բայց այս հայտարարություններին մեք է նորմալ ու հանգիստ վերաբերվել, քանի որ կանայք միշտ իրավացի են, հարուստների կանայք (թեկուզ նախկին)՝ առավել եւս:

Բայց դառնա՞նք հաշվարկից: Երբեք մտածել եմ, թե ձեր վրա միաժամանակ անձրեւի քանի՞ կաթիլ է կաթում: Միջոցառում սա շատ կարեւոր է, որովհետեւ երբ մենք մտածենք թեկուզ այս հարցի շուրջ, չենք մտած այն մասին, թե ով որքան փող ունի: Այլ կսեւեւվենք բացառապես մեր վրա ու կմտածենք միայն մեր մասին, ինչի արդյունքում շատ հնարավոր է մի օր էլ մեք ենք յուրաքանչյուրը գլխավորի Forbes-ի առցանց վարկանիշային ցուցակը:

Բոլոր ճանապարհները չեն տանում հին Երեւան

Դուր երբեք եղել էր Հոռոմուն: Ես, օրինակ, չեմ եղել, չնայած Հոռոմուն ներառված է իմ «Աշխարհի 20 փառաբան» ցանկում, որոնք են անդամայն մեք է ենք ենք, ավելին՝ Իսախանյանի մայրաքաղաքը գլխավորում է իմ այլ ցուցակը: Բայց ես հաճախ եմ համա-ցանցի օգնությամբ տեսնում Հոռոմուն ընդհանուր համայնադասկերը, առանձին փողոցներ, մի խոսքով՝ վիտրաժ ճանապարհորդում «հավիտենական փառաբան»: Ի դեպ, երբեք մտածել եմ, թե ինչո՞ւ են Հոռոմուն անվանում «հավիտենական փառաբան»: Եթե կարծում եմ հաշվի առնելով Հոռոմուն հինավուրց դասությունը, ապա ինչո՞ւ «հավիտենական փառաբան» չեն անվանում նաեւ Երեւանը, չէ՞, որ Հայաստանի մայրաքաղաքն ավելի հին փառաբան է Հոռոմուն: Այս առումով, ի դեպ, շատ կարեւոր է թյուրիմացություններից զերծ մնալ եւ խոստովանել, որ Երեւանը ոչ թե ավելի հին մայրաքաղաք է, քան Հոռոմուն, ինչպես բարձրաձայնում են հասկալիքներ Երեւանի օրերին՝ հոկտեմբերի 10-11-ին, այլ ուղղակի ավելի հին փառաբան է, քան Հոռոմուն: Իսկ սրանք տարբեր բաներ են, ճիշտ այնպես, ինչպես տարբեր են փառաբանները: Սրանում համոզվելու համար մեք է ընդամենը երեք բան անել, ընդ որում՝ առանց հավակարգչի առջեւից հեռանալու: Նախ բա-

ցում ենք Հոռոմունի համայնադասկերը, ապա՝ Երեւանին, հասկանալի է, որ խոսքը երկու հինավուրց փառաբանների կենսոճանակն հասկանալի մասին է: Եւ սկսում ենք համեմատել: Ի՞նչ ենք տեսնում. այն՝ որ Հոռոմուն աշխարհի եթե ոչ ամենահին, ապա գոնե հինավուրց փառաբաններից մեկն է: Սա՝ եթե մի քանի րոպե ուշադիր նայենք Հոռոմուն կենսոճանակի համայնադասկերին: Միջոցառում Երեւանի մոլոր հասկանալի ուշադիր նայելով տեսնում ենք, որ մեր փառաբան բոլորովին վերջերս է կառուցվել, ու եթե մենք ոչ թե հայ ենք, այլ, ենթադրենք, Երեւան, ապա հասկանում ենք, որ Հոռոմուն հին փառաբան է, իսկ Երեւանը՝ երիտասարդ, նորակառույց, Երեւան: Երբեք լինելու հանգամանք, անուշա, մեք ենք ձերքազատում է Երեւանի տնային տարբեր տեսակի հայտարարություններ ու ելույթներ լսելու հաճույքից, այն մասին՝ թե որքան հին է Երեւանը, որքան վարդազույց, որքան գունեղ, որքան առանձնահատուկ, ինչի հետեւանով էլ մենք Երեւանն ընկալում ենք որդես սովորական փառաբան, իսկ մնան փառաբաններ, որոնք կանոն, զբոսաշրջության կենտրոն չեն դառնում:

Բայց ինչո՞ւ համար է այս ամբողջ խոսակցությունը: Բանն այն է, որ հերթական անգամ հետաձգվել է «Հին Երեւան» նախագծի ժամանակը: Ինչպես գիտենք, Երեւանի կենտրոնում հասկանալի եւ հոգաբարձ,

որտեղ եւ մեք է վերակառուցվել Հին Երեւանը, ավելի ճիշտ՝ Հին Երեւանի նմանությամբ ինչ-որ բան, քանի որ հինը ոչ թե վերակառուցված է, այլ դադարեցված: Արդեն հայտնի է կառուցադասողը՝ ի դեմս Երեւանի վարչապետ Սերժ Սարգսյանի, ով դասախոսական կարգով է հայտնել ծրագրի իրականացման համար 120-150 մլն դոլարի ներդրում կատարել: Հայտնի է անգամ նախագծի գլխավոր ճարտարապետը՝ նա Լեւոն Վարդանյանն է: Հայտնի է նաեւ, որ ծրագրի իրականացման համար նախատեսվում է հինգ արհի, նաեւ այն, որ ծրագիրը կյանքի կոչվի Երեւանի փառաբանների եւ Մեակոյի նախարարության համադասախոսական թույլտվությունից հետո: Հիմա, անցած երեք ամիսների օրը, «Հին Երեւան» նախագծի կառուցադասողը հայտնել է, որ ծրագրի մեկնարկը հետաձգվում է, քանի որ դեռ ավարտին չի հասցվել տարածքի իրացման գործընթացը: «Երբ ամբողջ տարածքը կիրացվի, կսկսվի ժամանակակիցը», հայտնել են կառուցադասող ընկերությունից:

Իսկ մինչ այդ եկեք աշխարհի ամենահին փառաբանները Հոռոմուն. այն հինավուրցության դասախոսական փաստեր ունի, այդ դասախոսական էլ կոչվում է՝ «հավիտենական փառաբան»:

ՆԱԻՐ ՅԱՆ

Վերջերս հայ-թուրքական հաշտեցման միտումներն ավելի անթափույց են դառնում: Դրանք թեև ոչ լիակատար են, սակայն...

Ինչու՞ է այնպես, որ նրա մասին արխիվային նյութեր, լուսանկարներ ունի, թող ներկայացնի: Ձեր տեղեկությունները...

Եւ դասագրքերում հայաստանը ներկայացվում է 100 ամյակին թուրքական լրիվ մեծակ մնաց...

Իհարկե, հանուն Ալլահի, բա ուրիշ էլ ո՞ւմ

Եվ այսպես, հայ-թուրքական հաշտեցման ոչ լիակատար հայլերը գնալով աշխարհում են գործունեության համար...

Մեր երկրի վրա սիրները սափազանք թուրքերը ներկայանում են՝ որդես անբիծ կենսագրության...

Երևանում ինչ կատարվեց: Կասարեյով ուսուցչուհու լուսագրում՝ Յալչընը մեկնել է Կիլիկիա, լսել հայերի լուսագրությունները...

Չին-ամերիկյան հարաբերությունները՝ անդառնալիության կետում

Պեկինը հրապարակում է ԱՄՆ-ի դաշնակիցներին

Հոկտեմբերի 27-ին չին-ամերիկյան լարված հարաբերությունները նոր մագլցում արձանագրեցին...

Ստրեյվ վերլուծական մի ակնարկ չին-ամերիկյան լարվածության մասին...

Չինաստանում ու ԱՄՆ-ը ավելի ու ավելի են մոտենում լուսագրության...

Չինաստանի և ԱՄՆ-ի հարաբերություններն արդեն անցել են անդառնալիության կետը...

Վերլուծաբանը ընդգծում է, որ Չինաստանը առաջարկում է Պեկին-Վաշինգտոն հարաբերությունների ռազմավարական կայունության սեփական հայեցակարգ՝ «մեծ երկրների փոխհարաբերությունների նոր մոդել»...

«Նոր մոդելի ընդունումը կստեղծի Չինաստանի զարգացման համար բարենպաստ միջավայր...

ԱՄՆ-ում, սակայն, կարծում են, որ «նոր մոդելը» չի համապատասխանում ամերիկացիների հարցալուծակների:

Գերիշխանության հակումներ ունեցող ԱՄՆ-ի համար ռազմավարական հակառակորդի առաջարկած աշխարհաբարդական սահմանափակումները...

Իր հերթին ամերիկյան գործարար Երանյանների «Ուոլ Սթրիթ շոունը» թերթը գրում է, որ Չինաստանը խելացի խաղ է սկսել, իր կողմը գրավելով ԱՄՆ-ի դաշնակիցներին:

Թերթը հիշեցնում է, որ այս սարվա օգոստոսին ԱՄՆ-ը ընդունեց Ասիա-հարավարևելյան սարածաբանական ծովային անվտանգության նոր ռազմավարություն...

Սա նշանակում է որ Ասիա-հարավարևելյան ռազմավարական ծովային անվտանգության նոր ռազմավարությունը...

Տվյալ հայտարարությունը կարող է լինել լուսագրության «մկանների ցուցադրություն»...

Նման իրավիճակում հակամարտությունը անհնար է հաղթահարել այնպես, որ կողմերից մեկի ցածր չհոսանալով:

Պ. Բ.

ՎԻՏԱԾՈՂՈՎ ՆՎԻՐՎԱԾ ԱՐՄԵՆԱԿԱՆ ՎՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ 130-ԱՄՅԱԿԻՆ

Կազմակերպմամբ՝
Գիտությունների Ազգային
Ակադեմիայի
Պատմության ինստիտուտի
և
Ռամկավար Ազատական
կուսակցության

Տեղի կունենա

2015 թ. օգոստոսի 3-ին, ժամը
11:00-ին, Գիտությունների Ազգա-
յին Ակադեմիայի Նախագահու-
թյան նիստերի դահլիճում:

Գիտաժողովի ծրագիրը

Բացման խոսք՝ **Սուրեն Սարգ-
սյան**, պգթ
Ողջույնի խոսք՝ ԳԱԱ անդամ
Նիկոլայ Գրիգորյան, պգթ,
պրոֆ.
Ողջույնի խոսք՝ **Երվանդ Ազա-
տյան**, ԳԱԱ արտասահմանյան
անդամ

Զեկուցողներ՝

◆ Լեոն Ծիրինյան, քգդ, պրոֆե-
սոր
«Ազատության քաղաքական ի-
դեալը և արմենականությունը»
◆ Քևարիկ Ավագյան, պգթ
«Արմենականների գործունեու-
թյունը ԱՄՆ-ում»
◆ Դամիտ Գեղորգյան, պգդ,
պրոֆեսոր
«Դրվագներ Արմենական և ԶՅԴ
կուսակցությունների փոխհարա-
բերության»

◆ Ռուբեն Սահակյան, պգդ

«Փանոս Թերլեմեզյանը հայ ա-
զատագրական պայքարի գործիչ»
◆ Աշոտ Ներսիսյան, պգդ, պրո-
ֆեսոր
«Արմենականների Արեւմտյան
Հայաստանի ազատագրության
որդերգրած ռազմավարության և
մարտավարության արդյունավե-
տության հարցի շուրջ»

◆ Արմեն Կարապետյան, պգթ

«Սկրիպի Ավետիսյանը «Արմե-
նիայի» աշխատակից»

ԸՆԹՐՈՒՊԵՏ-ՊԵՆԵՏՈՆ

**Գիտաժողովի ավարտին տեղի
կունենա**
Հակոբ Վարդիվառյանի (ԱՄՆ)
«Մեծ երազի ճամբուն ուղեորնե-
րը և Համապարփակ պատմու-
թյուն Ռամկավար Ազատական
կուսակցության» աշխատության
1-ին հատորի շնորհանդեսը:
Հյուրասիրություն

Իրականություն դարձած երազանք

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ը և Հայաստանի «Փուլեր Տեսչական կենտրոնը»՝ Այգեպարում

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի ֆինանսա-
վորմամբ և «Ֆուլեր Տեսչակա-
ն կենտրոնի» կողմից իրակա-
նացվող բնակարանաշինու-
թյան ծրագրի ժամանակներում,
Տավուշի մարզի սահմաններն
Այգեպար, Ներին Կարմիրաղ-
բյուր, Մովսես Վազաբեն գյու-
ղերում 2014 և 2015թթ. ընթաց-
քում կառուցվել և/կամ վերանո-
րվել է 27 տուն:

Գրիգորյանների ընտանիք
ապրում է սահմաններն Այգե-
պարում՝ թիկունքում յուրաքան-
չյուր վայրկյան զգալով թե՛նաճու-
ճուն, սակայն երբեք չկասկա-
ծելով, որ մոտ է ամրագրվել և ար-
հեստական հողում: Ընտանի-
քը փոքր է. ամուսիններն են և ի-
րենց դուստրը: Տուն չունենալու
փաստը երիտասարդ ընտանիքին
ժամանակին թույլ չի սվել ան-
գամ մտածել ես մեկ երեխա ու-
նենալու մասին:
«Վեց տարի ամրել ենք ամուս-
նու ծնողների հետ, արդեն վար-
ձով: Ամուսինս արբեր շինարար-
ական աշխատանքներ է անում,
իսկ ես աշխատում եմ դրո-
ցում: Մեր եկամուտը երբեք չի ե-
ղել այնքան, որ հույս ունենա-
լիմք, թե մի օր տուն կունենանք:
Իմ ուրախությունն անչափ է, ե-
րախսիքս՝ անսահման: Եվ այն,

բնակարանաշինության ծրագրի
ենք իրականացում այդ սրահա-
բանությամբ: Դա անհրաժեշտ է՝
նազանավարական սեսանկյու-
նից: Այստեղ կա ոչ միայն գյու-
ղացու կողմից կանգնելու, նրան
թե ու թիկունք լինելու, այլև հա-
կառակորդի մեր կամով գինա-
թափելու հրամայական: Մենք
ամուսն ենք միասին: Սահմանա-
ներն գյուղի բնակիչները դա-
մարում են մեր երկի սահման-
ները և մենք դարձավոր ենք մեր
գործերով կանգնել նրանց կող-
մին: Այս ծրագիրը համարում ենք
հաջողվածներից մեկը», - ասել է
ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի գլխավոր սնու-
րեն Ռալֆ Յիրիկյանը:

«Այլընտրանքային էներգիա» ծրագրի շնորհիվ Արծվաբերդի մարզադպրոցը ադախովել է ջեռուցմամբ և սափ ջրով

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ը և Վայրի բնու-
թյան և մեքանիկայի արժեքների
դաստիարակման հիմնադրամի
(FPWC) ամփոփել են ճեռվապայ-
քերն «Այլընտրանքային էներգիա»
ծրագրով համառոտ իրականաց-
վող հերթական նախագծի ար-
դյունները: Նախագծի ժամանա-
կում Տավուշի մարզի Արծվաբերդ
համայնքի մարզադպրոցում ճե-
ռուցվել է արեային ջրասափուց-
իչ և էլեկտրական ջեռուցման
համակարգ՝ հնարավոր դարձնե-
լով օգտագործել մարզադպրոցի
նախ ցուր եղանակներին:

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ը կարելու է
համարում «Այլընտրանքային էներ-
գիա» ծրագիրը. դրա բնադա-
մանական առավելություններն
ակնհայտ են, իսկ սահմաններն
Արծվաբերդի մարզադպրոցի ջե-
ռուցմամբ և սափ ջրով ադախովե-
լը կրկնապատկել է նախագծի
կարևորությունը: Ձմռան ամիս-
ներին ես մարզվելու հնարավոր

ություն ունենալով Արծվաբերդի
և Երզնկա գյուղերի դասանի-
ներն առավել մեծ հաջողություն-
ների կարող են հասնել: Պատմու-
թյան ընթացքում մենք շատ առի-
թեր ենք ունեցել հղաբանալու
այս մարզիկների բացառիկ հա-
ջողություններով և համոզված
ենք, որ Հայաստանի ադախ չեմ-
դրուներ են մարզվելու հենց այս
մարզադպրոցում», - ասել է Վի-
վաՍել-ՄՏՄ-ի գլխավոր սնուրեն
Ռալֆ Յիրիկյանը:
Սահմաններն Արծվաբերդ
գյուղը, որը գտնվում է Արբեշ-
նից մոտ 8 կմ հեռավորության
վրա, ունի մոտ 5220 բնակիչ: Մար-
զադախի խնամքը գործում են սարբե-
ր սպորտային խմբակներ ոչ միայն
արծվաբերդի, այլ նաև հարե-
ան համայնքների դասանիների
համար:

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի ֆինանսա-
վորմամբ և «Ֆուլեր Տեսչակա-
ն կենտրոնի» կողմից իրակա-
նացվող բնակարանաշինու-
թյան ծրագրի ժամանակներում,
Տավուշի մարզի սահմաններն
Այգեպար, Ներին Կարմիրաղ-
բյուր, Մովսես Վազաբեն գյու-
ղերում 2014 և 2015թթ. ընթաց-
քում կառուցվել և/կամ վերանո-
րվել է 27 տուն:

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի ֆինանսա-
վորմամբ և «Ֆուլեր Տեսչակա-
ն կենտրոնի» կողմից իրակա-
նացվող բնակարանաշինու-
թյան ծրագրի ժամանակներում,
Տավուշի մարզի սահմաններն
Այգեպար, Ներին Կարմիրաղ-
բյուր, Մովսես Վազաբեն գյու-
ղերում 2014 և 2015թթ. ընթաց-
քում կառուցվել և/կամ վերանո-
րվել է 27 տուն:

ՎիվաՍել-ՄՏՄ-ի ֆինանսա-
վորմամբ և «Ֆուլեր Տեսչակա-
ն կենտրոնի» կողմից իրակա-
նացվող բնակարանաշինու-
թյան ծրագրի ժամանակներում,
Տավուշի մարզի սահմաններն
Այգեպար, Ներին Կարմիրաղ-
բյուր, Մովսես Վազաբեն գյու-
ղերում 2014 և 2015թթ. ընթաց-
քում կառուցվել և/կամ վերանո-
րվել է 27 տուն:

Հայփոստը՝ «Մերկուրի» մրցանակակիր

Հոկտեմբերի 23-ին Երևանի
Ալեքսանդր Ստեփանյանի ան-
վան օդերայի և բալետի ազ-
գային ակադեմիական թատրո-
նի դահլիճում տեղի է ունեցել
ՀՀ առևտրաարդյունաբերական
դաշնային ավանդական «Մեր-
կուրի» մրցանակաբաշխությու-
նը: «Մերկուրի» մրցանակա-
բաշխությունը Հայաստանում
անցկացվում է 2006 թվակա-
նից:

«Հայփոստ» ՓԲԸ-ին շնորհվել է
մրցանակ՝ «Հայաստանի Հանրա-
պետությունում փոստային ծառա-
յությունների ոլորտում միջազգա-
յին չափանիշներ կիրառող և
զարգացնող ընկերություն» ան-
վանակարգում:

Մրցանակը «Հայփոստ Թրասթ
Մենեջմենթ» ԲԿ գլխավոր սնուրեն
Խուսիկ Պաբլո Գեջիջյանին
հանձնեց Երևանի ֆադաբալետ
Տարոն Մարգարյանը:

Ընդհանուր առմամբ «Մերկու-
րի» մրցանակ է շնորհվել 25 ան-
վանակարգում՝ սնեստության
սարբեր ոլորտներ ներկայացնող
առաջատար ընկերություններին,
դարձնելով բիզնեսի մրցակցող
կազմակերպություններին և ան-
հասներին: «Մերկուրի»-ն միջազ-
գային մրցանակաբաշխություն է,
այն կազմակերպում են աշ-
խարհի բոլոր առևտրաարդյունա-
բերական դաշնակները:

«Հայփոստ» ՓԲԸ
«Հայփոստ Թրասթ Մենեջմենթ» ԲԿ

Նամականիշով բացիկ՝ նվիրված Թաթուլ Կրոմեյանի 50-ամյակին

Հոկտեմբերի 29-ին մարզից և Երզնկայի մարզից մեծ թվով Թաթուլ Կրոմեյանի 50-ամյակին նվիրված մեկ նամականիշով փոստային բացիկ: Բացիկի մարմանը մասնակցեցին Թաթուլ Կրոմեյանի այրին՝ Իրի-
նա Կրոմեյանը, ՀՀ Տրանսպորտի և կառուցվածքային հարցերի նախարար Գագիկ Թա-
դևոսյանը, ՀՀ Պաշտպանության նախարարության ժողովակազմի անդամ Կարեն Կրոմեյանը և «Հայփոստ Թրասթ Մենեջմենթ» ԲԿ գլխավոր սնու-
րեն Խուսիկ Պաբլո Գեջիջյանը:

Տեխնիկական տվյալներն են.
Թողարկման օրը՝ 29 հոկտեմբերի 2015 թ.
Դիզայնը՝ Դավիթ Դավթյան
Տղարանը՝ AMPG Group
Անվանագինը՝ 240 ՀՀ դրամ
Նամականիշի չափերը՝ 25,0 x 35,0 մմ
Բացիկի չափերը՝ 150,0 x 110,0 մմ
Տղարանակը՝ 500

«Հայփոստ» ՓԲԸ
«Հայփոստ Թրասթ Մենեջմենթ» ԲԿ

«ԱԶԳ» ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԻԳ Տարի
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երևան 0010, Համադրություններ 47
e-mail: azg@azg.am, azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ հեռ. 060 271117
Հավաքակազմի (գովազդ) հեռ. 582960,
060 271112
Լրագրողների սենյակ հեռ. 060 271118
Համակարգչ. ծառայություն հեռ. 060 271115
Շտաբային լրատվական ծառայություն
հեռ. 060 271114, 010 529353
Համակարգչային ծառայություն «Ազգ» թերթի
Թերթի միջոցով ամբողջական թե՛ մաս-
նակի արտատպումները տրամադրվում են
միջոցով, ռադիոհեռուստատեսությամբ
կամ համացանցով, առանց խմբագրու-
թյան գրառում համաձայնության խոսքի
արգելում են համաձայն ՀՀ հեղինակա-
յին իրավունքի մասին օրենքի:
Նիստերը չեն գրախուսում ու չեն վերա-
դարձնում:
Գ. Կարոյանի յուրաքանչյուր գովազդային են,
որոնք բովանդակված են համար խմբագ-
րությանը դրամատիկականության չի կրում:
«AZG» Weekly
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 60 271117
47 Hanrapetoutian st., Yerevan, Armenia, 0010